

HANDELINGEN

10

God neemt de onbesneden Cornelius en zijn
huis op in de gemeente

GELEZEN UIT

Herziene Statenvertaling

BELUISTER OF BEKIJK

versvoorvers.org/handelingen/10

BELUISTER OF BEKIJK

Inhoud

1	Van Saulus terug naar Petrus	3 min	4
2	De eerste onbesneden christenen	3 min	5
3	Cornelius en de Romeinse centurio's	5 min	6
4	Cornelius als godvrezende heiden	3 min	9
5	God hoort Cornelius' gebeden	2 min	10
6	Waarom God mensen laat evangeliseren	4 min	11
7	Petrus moet de bekering erkennen	2 min	13
8	Petrus' visioen van de dieren	3 min	14
9	Petrus weigert onrein voedsel	2 min	16
10	Petrus spreekt Jezus vaker tegen	2 min	17
11	Petrus' impulsieve karakter	3 min	18
12	Avondmaal en letterlijk lichaam en bloed	5 min	21
13	God heeft al het voedsel gereinigd	2 min	23
14	Onreine dieren staan voor mensen	3 min	25

15	De gezanten ontmoeten Petrus	3 min	26
16	Cornelius buigt voor Petrus	2 min	28
17	Geen mens mag onrein heten	2 min	30
18	Aanvaarding en behoud in het nieuwe verbond	4 min	32
19	Besnijdenis van het hart	2 min	34
20	Petrus' aanpak van evangelisatie	3 min	35
21	Jezus is de Heer van allen	3 min	37
22	Opstanding, geloof en de Heilige Geest	3 min	39
23	Pinksteren en doop voor de heidenen	3 min	41
	Om verder te lezen		42

1

Van Saulus terug naar Petrus

We gaan nu naar Handelingen, hoofdstuk 10. Een van de hoogtepunten van het boek Handelingen vond plaats in het eerste deel van Handelingen 9, waar Saulus tot bekering kwam. Maar nadat hij een paar weken in Jeruzalem had doorgebracht, drie jaar na zijn bekering, vertrok hij naar Syrië en Cilicië. Dat vertelt hij ons in Galaten, hoofdstuk 1, vers 17, hoewel Lukas zegt dat hij naar Tarsus ging. Tarsus ligt in Cilicië, dus daarin is geen tegenstrijdigheid. Paulus, of Saulus, zoals hij in die tijd nog werd genoemd, was daar blijkbaar minstens tien jaar.

In die periode keren we terug naar Petrus. Lukas vertelt ons drie verhalen over Petrus die eigenlijk de laatste verhalen over hem in het boek Handelingen zullen zijn. Er is nog een verhaal over Petrus in hoofdstuk 12, maar Petrus verdwijnt geleidelijk naar de achtergrond. Na deze drie verhalen krijgen we geen echte verhalen meer over de bediening van Petrus.

Een daarvan stond tegen het einde van hoofdstuk 9, in de verzen 32 tot en met 35, waar Petrus in Lydda een verlamde man genas. Daar keerden veel mensen zich tot de Heere. Zoals Lukas het verwoordt, keerden zelfs allen die daar waren, allen die in die stad waren, zich tot de Heere. Ik denk dat we dat wel enigszins als een overdrijving moeten opvatten, al is het misschien niet eens zo sterk overdreven. In opwekkingen in de moderne tijd zijn er momenten geweest waarop vrijwel hele plaatsen tot bekering kwamen, dus het is heel goed mogelijk dat dit gebeurde. Dat zou natuurlijk niet garanderen dat iedereen daar vijf jaar later nog steeds christen was, want mensen zouden komen en gaan, enzovoort. Hoeveel mensen er ook werkelijk christen werden, het was blijkbaar een aanzienlijk aantal in die plaats.

Dan wordt ons in het volgende gedeelte van hoofdstuk 9, de verzen 36 tot en met 43, verteld dat Petrus op verzoek van de christenen daar naar Joppe ging. Zij hadden een heilige in hun midden die gestorven was. Ze vroegen Petrus om te komen, en hij wekte haar op uit de dood: Tabitha, in het Grieks ook bekend als Dorkas.

Aan het einde van hoofdstuk 9 blijft Petrus een tijdlang in Joppe, misschien om daar te dienen. Maar nu zullen we zien dat hij naar Caesarea gaat. Opnieuw zal dat op verzoek zijn. Petrus ging blijkbaar uit eigen beweging naar Lydda, waar hij Eneas genas. We lezen niet dat iemand hem gevraagd had daarheen te gaan. Maar hij vertrok van Lydda naar Joppe omdat er mensen uit Joppe kwamen die hem dat vroegen. Hij bleef in Joppe totdat er iemand uit Caesarea kwam en hem zei daarheen te komen, ongeveer 51 kilometer naar het noorden.

2

De eerste onbesneden christenen

Dat verhaal wordt ons tamelijk uitvoerig verteld, zelfs tweemaal. Het is namelijk het verhaal van de eerste onbesneden heiden die christen werd en die door de gemeente, of door een van de apostelen, als zodanig werd erkend. Dat was in die tijd zeer omstreden, zoals we zullen zien. Omdat de rest van het boek Handelingen de nadruk zal leggen op de werkzaamheden van Paulus in zijn bediening onder de heidenen, beschouwt Lukas dit als een zeer belangrijk keerpunt. Dat is het natuurlijk ook.

Het is interessant dat Paulus niet degene is door wiens toedoen de eerste heiden een christen wordt. Paulus vertelt ons in Galaten, hoofdstuk 2, dat hij een afspraak had met Petrus, Jakobus en Johannes: Paulus en zijn medewerkers zouden naar de heidenen gaan, en zij waren apostelen voor de heidenen, de onbesnedenen. Petrus, Jakobus, Johannes en hun medewerkers waren daarentegen apostelen voor de besnedenen. Toch gaat Paulus, telkens wanneer hij in een nieuwe heidense stad komt, eerst naar de synagogen om de Joden daar te evangeliseren. Maar daar wordt hij bijna altijd afgewezen, waarna hij onder de heidenen een gemeente sticht. Petrus daarentegen, die de apostel voor de besnedenen is, is degene die God gebruikt om de eerste onbesneden christenen binnen te brengen.

Sommige mensen denken dat dit een vervulling is van Jezus' uitspraak tegen Petrus in Mattheüs, hoofdstuk 16, toen Hij zei:

En Ik zal u de sleutels van het Koninkrijk der hemelen geven.

MATTHEÛS 16:19

Evangelischen hebben dit lange tijd onder andere zo opgevat, dat het betekent dat Petrus het instrument zou zijn waardoor het Koninkrijk voor verschillende groepen werd geopend. Allereerst waren er de Joden op de dag van Pinksteren. We zien dat hij een belangrijke rol speelt in Samaria, hoewel Filippus in feite de Samaritanen evangeliseerde. Filippus voltooide het werk niet wat de bediening van de doop met de Geest betreft. Petrus en Johannes kwamen en deden dat. Er waren dus eerst de Joden, daarna de Samaritanen en nu de heidenen.

Petrus heeft hier het voorrecht als eerste de officiële erkenning van een gemeente van heidenen op gang te brengen. Sommigen denken dat Jezus hierop doelde toen Hij zei:

En Ik zal u de sleutels van het Koninkrijk der hemelen geven.

MATTHEÛS 16:19

Petrus had de sleutels en opende het Koninkrijk eerst voor de Joden, daarna voor de Samaritanen en vervolgens voor de heidenen. Dit is slechts één theorie, een theorie die vooral onder protestanten heel gangbaar is, en misschien is ze waar.

Hoe dan ook, Petrus is in de buurt en de centurio om wie het gaat, de heiden die tot bekering zal komen, bevindt zich eveneens in Caesarea. Maar we weten dat Filippus de Evangelist daar ook woonde. Wanneer deze man geëvangeliiseerd moet worden, wordt dat niet aan Filippus overgelaten. Petrus moet het doen en hij moet daarvoor worden ontboden.

3

Cornelius en de Romeinse centurio's

Laten we dit lezen, hoofdstuk 10:

En er was een man in Caesarea, van wie de naam Cornelius was, een hoofdman over honderd van de afdeling die de Italiaanse genoemd werd,

HANDELINGEN 10:1

Een centurio was een officier in het Romeinse leger die honderd man onder zich had. Een groep van honderd soldaten werd een centurie genoemd, en een centurio was de officier over een centurie, dus over honderd soldaten. Zes centuriën vormden samen een cohort, en dat waren natuurlijk zes maal honderd, dus zeshonderd soldaten in een cohort. Vervolgens vormden tien cohorten samen een legioen. Tien maal zeshonderd was dus zesduizend. Er waren zesduizend soldaten in een legioen, zeshonderd in een cohort en honderd in een centurie.

Nu waren er in Palestina geen legioenen. Rome had geen legioenen in Palestina. Er waren daar cohorten, en die cohorten bestonden uit centuriën, met een centurio als officier erover. Hij was dus een lagere officier, niet een van de hoogstgeplaatsten, maar hij had wel honderd man onder zich.

Overigens spelen centurio's een belangrijke rol, zowel in het Evangelie als in het boek Handelingen. In het Evangelie vertelt Lukas, net als de andere synoptische evangelisten, dat Jezus de dienaar van een centurio genas. De man was een heiden en Jezus prees hem om zijn geloof en zei:

Toen Jezus dit hoorde, verwonderde Hij Zich, en zei tegen hen die Hem volgden: Voorwaar, Ik zeg u: Ik heb zelfs in Israël zo'n groot geloof niet gevonden.

MATTHEÛS 8:10

Jezus stond dus verbaasd over het geloof van een centurio — vermoedelijk niet deze centurio. Daarna zei Hij verder:

Maar Ik zeg u dat er velen zullen komen van oost en west en zij zullen aan tafel gaan met Abraham, Izak en Jakob in het Koninkrijk der hemelen, en de kinderen van het Koninkrijk zullen buitengeworpen worden in de buitenste duisternis; daar zal gejammer zijn en tandengeknars.

MATTHEÛS 8:11-12

Daarmee bedoelde Hij respectievelijk heidenen en Joden. Jezus voorspelde dat deze centurio slechts het begin zou zijn van een grote toestroom van heidenen die het Koninkrijk binnengingen en in de zegen van Abraham deelden, terwijl veel Joden daar niet aan zouden deelnemen. Het gaat hier niet om Cornelius, maar om de centurio uit Mattheüs 8 die door Jezus werd geprezen. De kinderen van het Koninkrijk zouden worden uitgeworpen. De eerste centurio die we in de Bijbel tegenkomen, wordt dus door Jezus geprezen om zijn uitzonderlijke geloof en is, zouden we kunnen zeggen, de eersteling van een algemene oogst onder de heidenen.

Ook treffen we aan de voet van het kruis vier centurio's aan die belast waren met het kruisigen van Jezus, en zij deden gewoon hun werk. Ze wisten niet wie Jezus was. Maar vóór het einde van de dag zei een van de centurio's volgens Mattheüs:

Deze man was echt de Zoon van God.

In de weergave van Lukas zegt hij:

Toen de hoofdman over honderd zag wat er gebeurd was, verheerlijkte hij God en zei: Werkelijk, deze Mens was rechtvaardig.

LUKAS 23:47

Maar het is interessant dat een centurio wordt voorgesteld als iemand die erkende dat Jezus onschuldig of rechtvaardig was, net zoals Pilatus, de Romeinse stadhouder, dat had erkend, of Hem zelfs erkende als de Zoon van God. En dat terwijl de Joden, die de Messias hadden behoren te herkennen, Hem niet als zodanig herkenden. We zien in de Evangeliën dus dat deze Romeinen, die heidenen zijn, onbesneden heidenen, een geloof tonen dat in contrast staat met het ongeloof van de Joden.

Cornelius is de eerste centurio die we in het boek Handelingen tegenkomen, maar niet de laatste. Vooral in het latere verhaal over Paulus' reis naar Rome is er een centurio die door Lukas zeer gunstig wordt beschreven, als iemand die Paulus beschermde tegen andere soldaten die Paulus wilden doden. De centurio stond duidelijk zeer positief tegenover Paulus. Maar opnieuw waren het de Joden die Paulus gearresteerd hadden en hem probeerden te doden. De Evangeliën en Handelingen stellen centurio's

dus opnieuw in een gunstig licht, hoewel dat niet voor alle centurio's geldt. Het is alleen zo dat er geen centurio's worden genoemd die niet in een gunstig licht worden voorgesteld.

4

Cornelius als godvrezende heiden

Deze man is uitzonderlijk, net als de man die door Jezus werd geprezen omdat hij een groter geloof had dan Jezus bij wie dan ook in Israël had aangetroffen. Deze man is zeer godvrezend. Hoewel zijn nationale godsdienst als Romein het heidendom was, was hij wat wij een Godvrezende zouden noemen, wat de Joden een Godvrezende noemden: een man die geen Jood en geen proseliet was. Hij had zich niet laten besnijden, en dat is een belangrijk punt in dit verhaal: hij was geen besneden man. Maar hij was een godvrezende man die ernaar verlangde de God van de Joden te behagen, in tegenstelling tot de goden van zijn heidense cultuur.

Hij is de bevelhebber van wat het Italiaanse cohort wordt genoemd — of ik moet zeggen: zijn centurie, zijn honderd soldaten, maakte deel uit van het Italiaanse cohort. Er waren dus ook nog vijf andere centuriën soldaten in dat cohort. Het Italiaanse cohort bestond uit soldaten die in Italië waren gerekruteerd. Bedenk dat de Romeinen over veel meer heersten dan alleen Italië. Ze heersten over de hele wereld rond de Middellandse Zee. Veel soldaten in het Romeinse leger werden dus uit andere Romeinse gebieden gerekruteerd, maar deze mannen kwamen uit Italië. Dat is vermoedelijk niet bijzonder belangrijk voor ons om te weten, maar Lukas vermeldt het.

Hij zegt:

een vroom man, die met heel zijn huis God vreesde, veel liefdegaven aan het volk gaf en voortdurend tot God bad.

HANDELINGEN 10:2

Deze man gaf royaal aan de armen en hij bad tot God. Daarmee wordt natuurlijk de ware God bedoeld, de God van de Joden, de God van Abraham. Hij bad dagelijks of regelmatig tot Hem, altijd. Hij was niet alleen zelf God gaan vrezen, maar had zijn hele gezin meegenomen in een godsdienstig leven waarin zij de God van Israël eerden. Toch was geen van hen besneden.

Waarom iemand op dat moment zoveel van God zou houden en niet helemaal door zou zetten en zich zou laten besnijden om Jood te worden, weet ik niet. Misschien had hij een besef van iets wat zelfs de Joden zelf niet begrepen: dat het er meer om gaat wat er in het hart is dan om rituelen. Je zou denken dat hij zich, als hij de ware God aanbad, zou willen laten besnijden en volledig Jood zou willen worden. Maar misschien begreep hij dat de God Die hij aanbad niet zoveel om rituelen gaf, hoewel de Joden dachten dat Hij dat wel deed. En als dat de houding van Cornelius was, ontdekken we dat hij gelijk had, want om drie uur 's middags kwam er een engel naar hem toe.

5

God hoort Cornelius' gebeden

Hij zag in een visioen duidelijk, ongeveer op het negende uur van de dag, dat er een engel van God bij hem binnenkwam, die tegen hem zei: Cornelius! En hij hield de ogen op hem gericht en werd zeer bevreesd, en hij zei: Wat is er, heer? En de engel zei tegen hem: Uw gebeden en uw liefdegaven zijn als gedachtenis opgestegen naar God.

HANDELINGEN 10:3-4

Hier is een man die niet wedergeboren is. Dit is een man die geen gelovige en geen Jood is. Hij kent Jezus niet. En toch zijn er mensen die zeggen dat iemand die niet wedergeboren is, niets zou kunnen doen om God te behagen en dat zelfs niet zou kunnen verlangen. Er bestaat een zeer sterke vorm van calvinisme. Niet alle calvinisten zouden het op dezelfde manier zeggen, maar sommige zeer sterke vormen van calvinisme zeggen dat iemand die niet wedergeboren is, omdat hij dood is in

overtredingen en zonden, niet eens kan willen God te behagen. En als zulke mensen dat wel lijken te willen, zoals bijvoorbeeld mensen van allerlei godsdiensten God lijken te willen zoeken, dan is dat niet aanvaardbaar voor God. Het is allemaal zelfzuchtig en komt niet voort uit goede motieven. Ze zijn er niet in geïnteresseerd het tot eer van God te doen, wat het enige goede motief is om God te aanbidden.

Soms wordt beweerd dat iedereen die geen christen is, niet in staat is God om een andere reden dan lage motieven te aanbidden. Nu wordt hier niets gezegd over lage motieven bij Cornelius. De engel is door God gezonden en zegt:

Je gebeden en je goede daden zijn bij God in herinnering gekomen, zoals een offer dat aan God wordt gebracht. Het wekt beslist de indruk dat God er welwillend tegenover stond, dat de man God aanbad op een manier die aanvaardbaar was, maar niet genoeg om hem te behouden, want niemand kan door zijn goede werken behouden worden. Mensen moeten door Christus behouden worden. Maar net als de Joden van het getrouwe overblijfsel in het Oude Testament was deze man een heiden die, zo lijkt het, op hetzelfde niveau stond als het getrouwe overblijfsel van de Joden voordat zij Jezus kenden.

6

Waarom God mensen laat evangeliseren

En dus krijgt hij de gelegenheid om over Jezus te horen. De engel zegt:

Stuur nu mannen naar Joppe en ontbied Simon, die ook Petrus genoemd wordt. Deze is te gast bij een zekere Simon, een leerlooier, die zijn huis bij de zee heeft. Hij zal u zeggen wat u moet doen.

HANDELINGEN 10:5-6

En toen de engel die tot Cornelius sprak, weggegaan was, riep hij twee van zijn huisslaven, en een vrome soldaat uit hen die steeds bij hem waren; en toen hij hun alles verteld had, stuurde hij hen naar Joppe.

HANDELINGEN 10:7-8

Bedenk dat Petrus daar verbleef. Dat was de plaats waar hij Tabitha uit de dood had opgewekt, en hij was daar nog niet vertrokken. Hij bleef daar een tijdje. Deze drie mannen moesten dus een reis van ongeveer eenenvijftig kilometer maken. Twee van hen waren gewoon zijn dienaren en een van hen was een godvruchtinge soldaat. Blijkbaar was dus zelfs een van zijn soldaten godvruchtig geworden, waarschijnlijk door zijn invloed. Deze man was niet alleen godvruchtig wat zijn eigen levenshouding betrof, maar ook zijn gezin was daarin meegegaan, en blijkbaar zelfs enkele soldaten die onder zijn bevel stonden. Ten minste één van hen was zijn geloof gaan delen. Dit is dus een behoorlijk opmerkelijk persoon.

Het interessante is dat de engel hem het Evangelie niet verkondigde. De engel was daar. Waarom vertelde hij hem niet gewoon over Jezus nu hij er toch was? Waarom moest hij drie mannen op een reis van minstens twee dagen naar een andere stad sturen en een man terugbrengen, wat nog eens twee dagen duurde, zodat die tot hen kon prediken? De engel was daar, dus waarom verkondigde hij niet gewoon het evangelie?

Het feit dat hij dat niet deed, geeft aan dat God de taak van evangelisatie niet aan engelen heeft toevertrouwd. Als dat wel zo was geweest, zou de wereld inmiddels beter geëvangéliseerd zijn. Het is de kerk die deze taak heeft gekregen, en de kerk is soms een beetje nalatig geweest. Toen Jezus de grote zendingsopdracht gaf, droeg Hij hun beslist niet iets op wat niet binnen hooguit enkele honderden jaren gedaan had kunnen worden, misschien zelfs binnen slechts enkele generaties.

Maar de kerk is doorgaans niet erg zendingsgericht geweest. In de eerste eeuw was zij dat wel, en op enkele andere momenten ook. Vooral de katholieke kerk heeft in recentere eeuwen jezuïeten naar China, Japan en dergelijke plaatsen gestuurd. Maar toen, met William Carey, de Moraviërs en mensen zoals zij, rond de zeventiende en

achttiende eeuw, kwamen de protestanten in actie en begonnen ze zendelingen de wereld in te sturen. Maar dat was ongeveer vijftienhonderd jaar na Christus. Ze kwamen wel wat traag op gang. De kerk is niet zo ijverig geweest in het evangeliseren van de wereld als je zou wensen.

Als God het niet aan de gemeente had overgelaten, maar die taak aan engelen had opgedragen, heb ik het gevoel dat zij het veel sneller zouden hebben gedaan. En dan zouden we kunnen zeggen: ‘Waarom heeft Hij het niet door engelen laten doen?’ De engelen hebben zo’n taak niet toegewezen gekregen. God is van plan de volken te zegenen door het zaad van Abraham. Het zaad van Abraham is een Mens, Jezus, en God wil dat Zijn werk op aarde wordt gedaan door mensen die in Christus zijn ingelijfd als Zijn gemeente, als Zijn lichaam. Waarom? Het is niet zo doeltreffend geweest als wanneer engelen het hadden gedaan, maar er zijn kennelijk factoren die God ertoe bewegen het zo te houden. Het moet voor Hem heel belangrijk zijn dat de gemeente Zijn werktuig op aarde is, en niet de engelen.

7

Petrus moet de bekering erkennen

Dit laat ons ook zien dat God niet alleen bezorgd is om het behoud van afzonderlijke mensen. Als het er alleen om ging dat Cornelius behouden werd, had de engel tot hem kunnen getuigen, had Cornelius behouden kunnen worden en dan was de zaak afgedaan geweest. Maar dan zou hij nooit door de gemeente zijn erkend. Hij zou behouden zijn geweest en na zijn dood naar de hemel zijn gegaan. Maar Petrus, of in elk geval een aantal apostelen, moesten erbij zijn om hiervan getuige te zijn, zodat zij zouden erkennen dat hij bij de gemeente hoorde waarover zij het toezicht hadden.

Dit is ongetwijfeld ook de reden waarom Filippus niet naar Cornelius werd gestuurd. Filippus woonde aan de andere kant van de stad. Filippus was een evangelist, maar dit was een beslissende bekering die omstreden zou worden. Daarom moest iemand met minstens het aanzien van Petrus binnen de gemeente erbij zijn, zodat de gemeente zou erkennen dat deze heidenen nu tot de gemeente mochten behoren. Petrus moest komen en getuige zijn van wat er zou gebeuren.

Nogmaals, als God alleen wilde dat mensen behouden werden en naar de hemel gingen, en als dat Zijn hele plan was, dan zou het gemakkelijker zijn geweest om deze man behouden te laten worden. Filippus had kunnen komen, als de engel het niet wilde doen of als God niet wilde dat de engel het deed. Maar door Petrus erbij te halen, zou Petrus aanwezig zijn: dezelfde man die moest komen controleren wat Filippus in Samaria had gedaan. Het toelaten van Samaritanen was een radicale stap. Om dat officieel te laten erkennen, moesten Petrus en Johannes erheen gaan en de zaak onderzoeken.

Dat is waarschijnlijk ook de reden waarom Petrus naar Lydda en Joppe ging. Hij volgde de voetsporen van Filippus en zei als het ware: 'Filippus heeft deze steden geëvangéliseerd.' Hoewel in die steden waarschijnlijk alleen Joden tot geloof waren gekomen en dat niet erg omstreden was, zou dit dat wel zijn. Petrus moest erbij zijn. Zelfs Petrus zou na afloop hierdoor in moeilijkheden komen met de anderen in Jeruzalem, totdat hij het hun uitlegde.

8

Petrus' visioen van de dieren

Deze drie mannen werden naar Joppe gestuurd. Nu verandert het toneel. Het eerste tafereel in dit verhaal speelde zich af in Caesarea. Nu verplaatsen we onze blik naar Joppe, waar Petrus is. Joppe is dezelfde stad vanwaar Jona zee koos om zich aan gehoorzaamheid aan God te onttrekken. Hij was naar Ninevé gestuurd, maar ging aan boord van een schip dat de andere kant op voer, naar Tarsis. Joppe is de plaats vanwaar de ongehoorzame profeet, die naar de heidenen in Ninevé was gestuurd, de verkeerde kant op ging. Maar Joppe is ook het vertrekpunt vanwaar Petrus op weg gaat om voor het eerst heidenen in de gemeente op te nemen. Het kan toeval zijn, want er was maar een beperkt aantal zeehavens dat gebruikt kon worden, maar ik vind het een interessant toeval.

De volgende dag, toen ze onderweg waren en de stad naderden, ging Petrus rond het middaguur het dak op om te bidden. Hij kreeg enorme honger en wilde iets eten. Maar terwijl het eten werd klaargemaakt, raakte hij in trance en zag hij de hemel opengaan en iets wat leek op een groot laken, dat aan de vier hoeken vastzat en naar hem toe

werd neergelaten tot op de aarde. Daarin zaten allerlei viervoetige dieren van de aarde, wilde dieren, kruipende dieren en vogels. Toen zei een stem tegen hem: Sta op, Petrus, slacht ze en eet.

Maar Petrus zei:

Maar Petrus zei: Beslist niet, Heere, want ik heb nooit iets gegeten wat onheilig of onrein is.

HANDELINGEN 10:14

En voor de tweede keer sprak een stem tot hem:

En er kwam opnieuw, voor de tweede keer, een stem tot hem: Wat God gereinigd heeft, mag u niet voor onheilig houden!

HANDELINGEN 10:15

En dit gebeurde tot driemaal toe; en het voorwerp werd weer opgenomen in de hemel.

HANDELINGEN 10:16

Petrus was om twaalf uur 's middags aan het bidden. Dat is een van de Joodse gebedstijden. De Joodse christenen hielden zich op dat moment nog tot op zekere hoogte aan de Joodse kalender en gebruiken. Driemaal per dag, om negen uur, om twaalf uur en om drie uur 's middags, baden de Joden. Petrus was om twaalf uur aan het bidden.

Hij had honger, hoewel dit in die tijd voor mensen geen gebruikelijk tijdstip was om te eten. Ze aten een ontbijt en later in de middag aten ze opnieuw. Ze gebruikten gewoonlijk geen middagmaaltijd zoals wij. Maar iemand was eten aan het klaarmaken, misschien voor de avondmaaltijd. Wellicht rook hij het eten. We weten het niet. Het gaat erom dat hij honger had en vervolgens een visioen kreeg dat met eten te maken had.

Zo was het ook toen Jezus in de woestijn werd verzocht. Hij had dagenlang gevast. De Bijbel zegt:

Hij had honger, en toen kwam de duivel en zei:

En de verzoeker kwam bij Hem en zei: Als U Gods Zoon bent, zeg dan dat deze stenen broden worden.

MATTHEÛS 4:3

Dat was een verzoeking die met eten te maken had. In dit geval verzocht Jezus Petrus niet, maar droeg Hij hem op iets te eten.

9

Petrus weigert onrein voedsel

Wat hem echter als mogelijke maaltijd werd voorgezet, waren allerlei soorten dieren. Ik weet niet of er reine dieren bij waren, maar er waren beslist onreine dieren bij. Er waren dieren van het veld en kruipende dieren, waaronder duidelijk reptielen en dergelijke vielen. Deze dieren waren voor een Jood onrein. Hoewel Petrus sinds Pinksteren al vele jaren christen was, hield hij zich op dat moment nog steeds aan een koosjer dieet. Hij had zich nog niet losgemaakt van de Joodse voedingsvoorschriften. Daarom zei hij:

Maar Petrus zei: Beslist niet, Heere, want ik heb nooit iets gegeten wat onheilig of onrein is.

HANDELINGEN 10:14

Ik vind dit interessant. Om te beginnen lijkt wat hij zegt sterk op wat Ezechiël zei in Ezechiël 4:14. God zei tegen hem dat hij zijn voedsel moest eten nadat het boven menselijke uitwerpselen was gebakken, wat beslist ritueel onrein zou zijn. En Ezechiël zei:

Toen zei ik: Ach, Heere HEERE, zie, mijn ziel is nooit verontreinigd, omdat ik van mijn jeugd af tot nu toe geen kadaver of wat verscheurd is, gegeten heb. Er is geen onrein vlees in mijn mond gekomen.

EZECHIËL 4:14

Daarom paste God de instructies voor hem daadwerkelijk aan en zei:

Daarop zei Hij tegen mij: Zie, Ik geef u rundermest in plaats van menselijke uitwerpselen. Bereid daarop uw brood.

EZECHIËL 4:15

Maar in Ezechiël 4:14 zien we dat Ezechiël God bijna precies hetzelfde antwoord geeft als Petrus hier aan Jezus geeft.

10

Petrus spreekt Jezus vaker tegen

Maar dit is niet de eerste keer dat Petrus bezwaar maakt tegen iets wat Jezus zei. In Caesarea Filippi, in Mattheüs 16, vertelde Jezus de discipelen voor het eerst dat Hij gekruisigd moest worden. Petrus maakte bezwaar:

En Petrus nam Hem apart en begon Hem te bestraffen; hij zei: God zij U genadig, Heere, dit zal beslist niet met U gebeuren!

MATTHEÛS 16:22

En dat was het moment waarop Jezus tegen hem moest zeggen:

Ga achter me staan, Satan. Je zit me in de weg. Je bent een struikelblok voor me, omdat je niet gericht bent op wat God wil, maar op wat mensen willen.

Dat staat in Matteüs 16:22. In de Engelse formulering vat Petrus' antwoord dit samen als:

‘Beslist niet, Heere.’

De spreker legt daarmee een verbale parallel met Handelingen 10:14: Jezus zegt wat er gaat gebeuren, en Petrus antwoordt als het ware: „Nee hoor, dat gaat niet gebeuren.”

Natuurlijk is het nogal dom als een discipel tegen Jezus zegt: „Ik weet dat U het wat dat betreft bij het verkeerde eind hebt, Jezus.” Maar hij laat gewoon zijn emoties zien. Hij laat gewoon zien wat hij zelf als trouw aan Jezus beschouwt. „Ach Heere, kom toch, U wordt nu gewoon een beetje somber. Bent U soms een beetje neerslachtig? Ik besef dat Uw populariteit de laatste tijd wat is afgenomen, maar zo erg is het niet. U gaat echt niet gekruisigd worden. Wij zullen beslist achter U staan. Wij zullen niet toelaten dat dit gebeurt.” Petrus probeert gewoon zijn trouw uit te drukken, omdat Jezus iets voorzeft waar Petrus zich duidelijk erg ongemakkelijk bij voelt.

11

Petrus' impulsieve karakter

En er was nog een andere keer dat hij bezwaar maakte tegen iets wat Jezus deed. Dat was natuurlijk in Johannes 13, toen Jezus bij hem kwam om zijn voeten te wassen. In Johannes 13:8 zei Petrus:

Petrus zei tegen Hem: U zult mijn voeten in der eeuwigheid niet wassen! Jezus antwoordde hem: Als Ik u niet was, hebt u geen deel met Mij.

JOHANNES 13:8

Hij is zo extreem. Jezus zei:

Als ik je voeten niet was, hoor je niet bij mij.

Petrus zei:

Simon Petrus zei tegen Hem: Heere, niet alleen mijn voeten, maar ook mijn handen en mijn hoofd.

JOHANNES 13:9

En Jezus zei:

Jezus zei tegen hem: Wie gebaad heeft, heeft slechts nodig dat zijn voeten worden gewassen, want hij is al geheel rein. En u bent rein, maar niet allen.

JOHANNES 13:10

Laten we redelijk blijven.

Maar het interessante is dat Petrus zo impulsief is. Hij spreekt zich zelfs uit als hij daarmee Jezus tegenspreekt. Blijkbaar doet hij dat voordat hij beseft dat dit is wat hij doet. „Spreek ik Jezus tegen?” Maar hij is gewoon zo impulsief. En het is interessant dat hij dat hier nog steeds is, zelfs nadat hij met de Heilige Geest is vervuld.

We zien na Pinksteren grote veranderingen in Petrus. Vóór Pinksteren is Petrus een zachtmoedig mens—nou ja, een lafhartig mens, zouden we kunnen zeggen. Hij denkt dat hij een held is.

Petrus zei tegen Hem: Al moest ik ook met U sterven, ik zal U beslist niet verloochenen! Hetzelfde zeiden ook al de discipelen.

MATTHEÛS 26:35

En zodra een meisje dan zegt:

Jij was een van hen, zegt hij:

En hij ontkende het opnieuw, met een eed, en zei: Ik ken de Mens niet.

MATTHEÛS 26:72

Petrus is lafhartig totdat hij met de Geest wordt vervuld. Dan is hij vrijmoedig, en zijn vrijmoedigheid wordt vaak genoemd.

In sommige opzichten is hij dus een veranderd mens, maar niet in elk opzicht. Wedergeboorte verandert niet alles aan je temperament. En een van zijn eigenschappen is dat hij impulsief is. Hij spreekt zich snel uit zonder na te denken, zonder zelfs maar te beseffen: „Hé, ik spreek Jezus hier tegen. Dat slaat nergens op.” Maar hij deed het, en dit komt min of meer overeen met de manier waarop hij zich vroeger gedroeg, toen Jezus bij hem was. Dus:

Maar Petrus zei: Beslist niet, Heere, want ik heb nooit iets gegeten wat onheilig of onrein is.

HANDELINGEN 10:14

12

Avondmaal en letterlijk lichaam en bloed

Onlangs moest ik aan de gevolgen hiervan denken toen ik met rooms-katholieken sprak. Rooms-katholieken geloven namelijk dat Jezus bij het laatste Avondmaal zei:

En Hij nam brood en nadat Hij gedankt had, brak Hij het en gaf het aan hen met de woorden: Dit is Mijn lichaam, dat voor u gegeven wordt. Doe dat tot Mijn gedachtenis. Evenzo nam Hij ook de drinkbeker na het gebruiken van de maaltijd en zei: Deze drinkbeker is het nieuwe testament in Mijn bloed, dat voor u vergoten wordt.

LUKAS 22:19-20

en dat Jezus' woorden volgens hun uitleg betekenen: „Dit brood wordt letterlijk Mijn lichaam terwijl jullie Mij horen spreken, en de wijn in deze beker wordt letterlijk Mijn bloed.” En sindsdien veranderen deze instellingswoorden, zoals zij ze noemen, het brood en de wijn van de avondmaalsgemeenschap in het lichaam en bloed van Jezus.

Overigens staat er niets in de Bijbel wat zegt dat dit gebeurde. En bij de Paschamaaltijd waar Jezus dat zei, kende het traditionele ritueel van de Joden al soortgelijke bewoordingen. Tijdens de traditionele sedermaaltijd zei de gastheer:

Dit brood is het brood van de ellende van onze voorouders in Egypte.

Hij bedoelde niet dat het letterlijk veranderde in dat brood dat zij hadden gegeten, of in dat lijden dat zij 1.400 jaar eerder hadden ondergaan. Hij bedoelde natuurlijk dat dit brood het lijden in Egypte voorstelde.

Nu zei Jezus:

en nadat Hij gedankt had, brak Hij het en zei: Neem, eet, dit is Mijn lichaam, dat voor u gebroken wordt. Doe dat tot Mijn gedachtenis.

1 KORINTHE 11:24

De discipelen zouden natuurlijk begrijpen dat wanneer Hij zegt:

Dit is mijn lichaam. Dit is mijn bloed, Hij spreekt op de traditionele manier van het Pascha. „Is” betekent „stelt voor”.

En zo praten wij ook. Als ik je een foto van mijn kinderen liet zien en zei: “Dit hier is mijn oudste, en dit is mijn jongste, en deze twee wonen in Hollywood, en deze woont in New Orleans,” of wat dan ook, dan zeg ik: “Dit hier is mijn oudste dochter.” Maar in werkelijkheid is het gewoon een gekleurd stuk papier met een afbeelding van haar erop. Zij is het niet echt. Mijn dochters zijn driedimensionaal, niet tweedimensionaal. Ze zijn niet plat op een stuk papier. Maar je zou het niet vreemd vinden als ik zei: “Dit is mijn oudste dochter. Dit hier is mijn oudste zoon.”

En dit zijn mijn middelste dochters en mijn jongste zoon. Met “dit is” wordt eenvoudig bedoeld dat dit een afbeelding van hen is. Of als je iemand op een kaart laat zien hoe je ergens komt, zeg je: “Deze lijn hier, dit is Interstate 5.” Nee, dat is hij niet. Het is een inktstreep op een stuk papier. Interstate 5 is gemaakt van asfalt. Maar als je zegt: “Dit is Interstate 5, en dit is deze straat, en dit is die straat,” weten we wat dat betekent. Het stelt iets voor.

Toen Jezus zei:

Dit is mijn lichaam, dit is mijn bloed, is het duidelijk dat Hij bedoelde: “Dit stelt Mijn lichaam en Mijn bloed voor.” Eén manier waarop we weten dat de discipelen begrepen dat Jezus dit niet letterlijk bedoelde, is dat Petrus niet het woord nam en zei:

Echt niet, Heer.

Stel je voor dat Petrus werkelijk geloofde dat Jezus hem vroeg echt bloed te drinken en echt mensenvlees te eten. Petrus zou ontzet zijn geweest, en toch lezen we nergens dat hij ook maar enig bezwaar maakte.

Als Petrus werkelijk geloofde dat hij iedere keer dat hij aan de avondmaalsgemeenschap deelnam echt het bloed van Jezus dronk, zou dat onrein zijn. Dan zou hij jaren later niet op dit moment zeggen:

Maar Petrus zei: Beslist niet, Heere, want ik heb nooit iets gegeten wat onheilig of onrein is.

HANDELINGEN 10:14

Hij zou eraan gewend zijn geraakt. Als hij meende dat hij al die jaren werkelijk en letterlijk het lichaam van Jezus had gegeten en Zijn bloed had gedronken, zou hij zich allang hebben neergelegd bij het feit: “Ik neem aan dat we ons niet aan de spijswetten hoeven te blijven houden.” Mensenvlees eten is niet koosjer, en bloed drinken is op geen enkele manier koosjer. Toch wijst hij erop dat hij, zelfs nadat hij als christen jarenlang de avondmaalsgemeenschap heeft gevierd, nog nooit iets heeft gegeten wat door de Joden als onrein zou worden beschouwd. En deze dieren waren dat wel.

13

God heeft al het voedsel gereinigd

Jezus zegt tegen hem:

**En er kwam opnieuw, voor de tweede keer, een stem tot hem:
Wat God gereinigd heeft, mag u niet voor onheilig houden!**

HANDELINGEN 10:15

Hij bedoelt: “Noem het niet onrein.” Daarmee bedoelt Hij: “Ik heb gereinigd wat Ik je hier opdraag te eten.” Dat zou onder andere bewijzen, mocht iemand zich dat afvragen, dat Christus niet wil dat wij enig dier als onrein beschouwen. Hij heeft ze

gereinigd. Hij gebod Petrus ze te eten. Natuurlijk was het slechts een visioen, maar het was nog steeds een visioen met inhoud en betekenis.

Jezus Zelf had gezegd:

Wat de mond ingaat, verontreinigt de mens niet; maar wat de mond uitkomt, dat verontreinigt de mens.

MATTHEÛS 15:11

Markus, die Jezus in Markus hoofdstuk 7 aanhaalt, zegt:

Zo wordt al het voedsel gereinigd.

MARKUS 7:19

De Engelse vertaling waarop de spreker hier voortbouwt, formuleert dit actief: „Zo verklaarde Hij al het voedsel rein.”

Paulus zei, ongetwijfeld beïnvloed door die uitspraak van Jezus, in Romeinen 14:14:

Ik weet en ben ervan overtuigd in de Heere Jezus dat niets in zichzelf onrein is. Alleen voor hem die van mening is dat iets onrein is, voor die is het onrein.

ROMEINEN 14:14

Jezus is Degene Die al het voedsel rein heeft verklaard. Petrus had het bericht nog niet meegekregen. Het is niet zo dat hij het niet gehoord had. Het duurt even voordat het tot hem doordringt. Ik denk dat Paulus het eerder begreep dan Petrus. Maar Petrus begrijpt het hier, pas na drie pogingen. Hij maakt drie keer dezelfde fout, of op zijn minst twee keer, en de derde keer dringt het tot zijn dikke hoofd door. Maar dat dikke hoofd krabt hij ongetwijfeld terwijl hij denkt: “Waarom zegt Jezus tegen mij dat ik deze onreine dingen moet eten?”

14

Onreine dieren staan voor mensen

Zoals we verderop in dit hoofdstuk zullen zien, komt hij erachter dat hem wordt opgedragen het huis van een heiden binnen te gaan. De onreine dieren komen overeen met mensen die de Joden als onrein beschouwen—in dit geval onbesneden mensen. Petrus mocht mensen die God aanvaardt niet als onrein beschouwen, ook al deden de Joden dat wel. Zelfs als de Joodse wet deze heidenen tot de verlorenen zou hebben gerekend, aanvaardt God hen. Noem hen niet onrein.

Een van de redenen waarom Joden de huizen van heidenen niet binnengingen—en het was een gewoonte, geen wet van Mozes, dat ze dat niet deden—was dat ze wisten dat heidenen dingen in huis hadden en voedsel serveerden dat onrein was. Joden aten doorgaans niet met heidenen aan tafel, omdat heidenen voedsel hadden dat niet koosjer was.

Petrus zou worden gevraagd het huis van een heiden binnen te gaan en daar te eten, en dat deed hij. Naar later blijkt, at hij daadwerkelijk met Cornelius. Het was noodzakelijk dat hij beseftte dat hij zich geen zorgen hoefde te maken over wat hem werd voorgezet. Wat God had gereinigd, en daar zou ook voedsel onder vallen, hoefde hij niet als onrein te beschouwen. Hij kon met de heidenen eten. Maar belangrijker nog: het waren de mensen die hij niet als onrein mocht beschouwen.

Persoonlijk geloof ik dat al die wetten over rein en onrein voedsel in het Oude Testament rituele wetten zijn, en rituele wetten zijn van nature symbolisch. De meeste wijzen rechtstreeks vooruit naar Christus: het Pascha, de offers, enzovoort. De reinheidswetten lijken reine en onreine mensen voor te stellen. Dit visioen zou een voorbeeld zijn waarin God die overeenkomst gebruikt om Petrus duidelijk te maken dat hij geen enkel volk—heidenen, welke groep mensen dan ook—op zichzelf onrein mag noemen.

We zien dat Paulus, denk ik, die opvatting hanteert in 2 Korinthe 6, wanneer hij zegt:

Vorm geen ongelijk span met ongelovigen, want wat heeft gerechtigheid gemeenschappelijk met wetteloosheid, en welke gemeenschap is er tussen licht en duisternis?

2 KORINTHE 6:14

Waar komt dat vandaan? Die bewoording komt, meen ik, uit Deuteronomium, waar de wet zegt:

U mag niet ploegen met een rund en een ezel tegelijk.

DEUTERONOMIUM 22:10

Je legt geen juk over een rein dier en een onrein dier. Je bindt een rein en een onrein dier niet samen tot één span. In het Oude Testament ging het om dieren. Een ezel is een onrein dier; een os is een rein dier. Paulus past het toe op mensen. Jij bent een rein mens; je bent een christen. Vorm geen ongelijk span met ongelovigen; zij zijn niet rein. En daarom denk ik dat het hele Nieuwe Testament deze overeenkomst laat zien. De reine en onreine dieren uit de Joodse voorstelling komen in de geestelijke werkelijkheid van het nieuwe verbond overeen met personen. Dat is hier in elk geval zeker zo.

15

De gezanten ontmoeten Petrus

Petrus weet nog steeds niet zeker wat hier gaat gebeuren. In vers 17 staat:

Toen Petrus bij zichzelf twijfelde wat het visioen dat hij gezien had, kon betekenen, zie, daar stonden de mannen die door Cornelius gestuurd waren, bij de poort, nadat zij naar het huis van Simon gevraagd hadden.

HANDELINGEN 10:17

Dat kwam dus precies op tijd. Deze mannen hadden twee dagen gereisd om daar te komen. En precies op het moment dat ze bij de poort aankomen en naar hem vragen, heeft Petrus dit visioen net gehad. Ze liggen hem nog vers in het geheugen en hij piekert over de betekenis ervan.

En zij riepen iemand en vroegen of Simon, die ook Petrus genoemd wordt, daar te gast was. Terwijl Petrus nog over dat visioen nadacht, zei de Geest tegen hem: Zie, drie mannen zoeken u; sta daarom op, ga naar beneden en reis met hen mee. Twijfel niet, want Ik heb hen gestuurd.

HANDELINGEN 10:18-20

En Petrus ging naar beneden, naar de mannen die door Cornelius naar hem toe gestuurd waren, en zei: Zie, ik ben het die u zoekt. Wat is de reden waarom u hier bent?

HANDELINGEN 10:21

En zij zeiden: Cornelius, een hoofdman over honderd, een rechtvaardig man, die God vreest en van wie heel het volk van de Joden een goed getuigenis geeft, is door een aanwijzing van God aangespoord door een heilige engel om u naar zijn huis te ontbieden om van u woorden van zaligheid te horen.

HANDELINGEN 10:22

Toen nodigde hij hen binnen en gaf hun onderdak, kennelijk voor de nacht, omdat het die dag al zo laat was dat ze die middag niet ver meer zouden komen.

Toen riep hij hen naar binnen en ontving hen als gast. En de volgende dag vertrok Petrus met hen, en enigen van de broeders uit Joppe gingen met hem mee.

HANDELINGEN 10:23

Zoals we in hoofdstuk 11 zullen zien, waren dat er zes. Het is dus een gezelschap van tien mensen dat van Joppe naar Caesarea reist: de drie afgevaardigden van Cornelius, Petrus zelf en zes anderen uit de gemeente in Joppe, die getuige zouden zijn van wat er gebeurde.

Toen deze mensen zeiden dat er een man was die Cornelius heette, zou Petrus' eerste reactie zijn: 'O, een heiden—onrein.' Maar toen herinnerde hij zich meteen: 'Wacht, Jezus heeft zojuist drie keer gezegd:

En er kwam opnieuw, voor de tweede keer, een stem tot hem:
Wat God gereinigt heeft, mag u niet voor onheilig houden!

HANDELINGEN 10:15

En zij zeiden: 'Hij is een rechtvaardig man, hij is een godvruchtig man, hij houdt van God, hij vreest God en een engel heeft hem gezegd jou te laten halen.' Ik denk dat Petrus, terwijl hij die reis naar Caesarea maakt, de boodschap begint te begrijpen: dit is waar zijn visioen over ging. Ik denk niet dat hij zo traag van begrip was dat hij dat op dit punt nog niet inzag.

16

Cornelius buigt voor Petrus

Vers 24:

En de volgende dag kwamen zij in Caesarea aan. En Cornelius verwachtte hen en had zijn familieleden en beste vrienden bijeengeroepen.

HANDELINGEN 10:24

Hij had zijn huis dus kennelijk vol mensen.

En het gebeurde, toen Petrus naar binnen ging, dat Cornelius hem tegemoetkwam, aan zijn voeten viel en hem aanbad. Maar Petrus richtte hem op en zei: Sta op, ik ben zelf ook maar een mens.

HANDELINGEN 10:25-26

Als Petrus nog maar net begon te aanvaarden dat hij het huis van een heiden binnenging, dan moet dit hem op zijn minst nog één laatste keer hebben afgestoten: heidenen buigen veel te gemakkelijk neer voor mensen, beelden en dat soort dingen. Joden verafschuwen zulk gedrag van heidenen. Je buigt voor niemand neer behalve voor Jahweh. Je aanbidt niemand behalve God. En hier komt Petrus binnen en Cornelius buigt voor hem neer. Ik denk dat Petrus zich hierdoor waarschijnlijk een beetje afgestoten voelde. Ik denk niet dat Petrus alleen maar nederig is: 'Geef mij geen enkele eer. Ik ben God niet.' Ik denk dat hij zegt: 'Sta op. Het is niet de bedoeling dat je daar neerligt en een mens aanbidt. Ik ben God niet. Ik ben een mens, net als jij.'

Trouwens, in Openbaring hoofdstuk 19 raakt zelfs Johannes, die een Jood is en geen afgodendienaar, zo overweldigd in de aanwezigheid van de openbaringen die hem zijn gegeven, dat hij aan de voeten van de engel neervalt. De engel zegt:

Sta op. Aanbid mij niet.

OPENBARING 19:10

Dit gebeurt twee keer. Johannes doet dit twee keer, eenmaal in Openbaring 19 en eenmaal in Openbaring 22. Dus ik neem aan dat zelfs een Jood, zelfs een christelijke Jood, die fout kan maken. Natuurlijk kan een engel indrukwekkender zijn dan een mens en een grotere verleiding vormen om hem te aanbidden. Maar toch is het niet aanvaardbaar. Alleen God mag aanbeden worden.

Dit is des te betekenisvoller wanneer je beseft dat Jezus toestond dat mensen Hem aanbaden en dat Hij hen nooit terechtwees. Een van de manieren waarop we weten dat Jezus Zich ervan bewust was dat Hij God onder ons was, is dat Hij Zich er kennelijk

niet ongemakkelijk bij voelde wanneer mensen Hem aanbaden. Petrus voelde zich daar heel ongemakkelijk bij. Hij wist dat hij maar een mens was. Je aanbidt niet zomaar een mens en je buigt niet voor hem neer.

17

Geen mens mag onrein heten

Toen zei hij tegen hen:

En hij zei tegen hen: U weet dat het een Joodse man niet toegestaan is om met iemand van een ander volk om te gaan of bij hem binnen te gaan; maar God heeft mij laten zien dat ik geen mens onheilig of onrein mag noemen.

HANDELINGEN 10:28

Dat is duidelijk. Dat zijn de woorden van Jezus tot hem in het visioen:

En er kwam opnieuw, voor de tweede keer, een stem tot hem:
Wat God gereinigd heeft, mag u niet voor onheilig houden!

HANDELINGEN 10:15

Dus zegt hij:

God heeft me laten zien dat ik geen enkel mens onrein mag noemen.

In het visioen leek Jezus over dieren te spreken. Maar Petrus begreep dat het visioen en de werkelijkheid zo met elkaar overeenkwamen, dat de dieren mensen voorstelden die Petrus als Jood normaal gesproken als onrein zou hebben beschouwd en van wie hij zelfs het huis niet zou zijn binnengegaan.

Daarom ben ik ook zonder tegenspreken gekomen, toen ik ontboden werd. Dus vraag ik om welke reden u mij hebt ontboden.

HANDELINGEN 10:29

Cornelius zei:

En Cornelius zei: Vier dagen geleden had ik tot dit uur toe gevast, en op het negende uur bad ik in mijn huis. En zie, er stond een man in blinkende kleding voor mij en die zei: Cornelius, uw gebed is verhoord en uw liefdegaven zijn bij God in gedachtenis gekomen. Stuur dan mensen naar Joppe en laat Simon halen, die ook Petrus genoemd wordt; deze is te gast in het huis van Simon, de leerlooier, bij de zee. Als hij hier gekomen is, zal hij tot u spreken. Dus heb ik ogenblikkelijk mensen naar u toe gestuurd, en u hebt er goed aan gedaan dat u hier gekomen bent. Wij zijn dan nu allen hier aanwezig, in de tegenwoordigheid van God, om alles te horen wat u door God bevolen is.

HANDELINGEN 10:30-33

Petrus krijgt nu het volledige beeld. Het is de bedoeling dat hij tot deze mensen predikt. Dat was hem nog niet verteld, maar ik denk dat hij waarschijnlijk toch al geneigd zou zijn geweest om het te doen. Maar Cornelius zegt:

We zijn allemaal hier om te luisteren.

Wat een gewillig gehoor: mensen die niet eens Joods waren en die bereid waren te luisteren naar een boodschap over de Joodse God, Zijn boodschapper Petrus en wat Petrus te zeggen had.

18

Aanvaarding en behoud in het nieuwe verbond

Toen opende Petrus zijn mond en zei:

En Petrus opende zijn mond en zei: Ik zie nu in waarheid in dat God niet iemand om de persoon aanneemt; maar in ieder volk is degene die Hem vreest en gerechtigheid doet, Hem welgevallig.

HANDELINGEN 10:34-35

‘Door Hem aanvaard’ kan niet betekenen dat hij het christelijke behoud heeft ervaren. Maar het betekent wel dat God hem in zekere mate welgezind is, in elk geval genoeg om hem, zoals hier gebeurt, een kans op behoud te geven. Als iemand een heiden is en niet aan deze voorwaarde voldoet, God niet vreest en niet doet wat rechtvaardig is, dan ziet God die persoon misschien niet als een geschikte kandidaat.

Het is belangrijk om op te merken dat behoud meer is dan alleen rechtvaardiging. Abraham werd gerechtvaardigd door geloof, maar hij werd nooit deel van het lichaam van Christus, want dat was er toen nog niet. Het is zelfs niet duidelijk of de Heilige Geest in Abraham woonde. Blijkbaar was dat niet zo. Daarover wordt in de Schrift niets gezegd.

Er zijn dingen aan het christelijke behoud die verder gaan dan wat Abraham en de gelovige Joden in het Oude Testament hadden. Zij waren gerechtvaardigd, wat betekent dat God hen vergaf. Wanneer zij stierven, zou er geen obstakel tussen hen en God zijn. In die zin konden zij dus behouden worden. Maar zij ervoeren niet de aspecten van het behoud die door Pinksteren tot stand kwamen.

Jeremia 31 vertelt ons zelfs dat God in het nieuwe verbond enkele vernieuwende dingen zou doen die Hij daarvoor niet had gedaan:

Hij zou Zijn wet in hun binnenste schrijven. Hij zou niet meer aan hun zonden en ongerechtigheden denken. Zij zouden Hem allen kennen, van de kleinste tot de grootste.

JEREMIA 31:33-34

Er waren dus aspecten van het behoud in het nieuwe verbond die in het Oude Testament eenvoudigweg onbekend waren, hoewel mensen in het Oude Testament wel door geloof gerechtvaardigd konden worden.

David was dat, Mozes was dat zeker, en van Abraham wordt het ons uitdrukkelijk verteld. Hebreeën 11 geeft ons een overzicht van heiligen in het Oude Testament, die stuk voor stuk iets door geloof deden. Er is geopperd dat rechtvaardiging door geloof in de ogen van God altijd de manier is geweest waarop God te werk ging:

Door het geloof bracht Abel een beter offer. Door het geloof wandelde Henoeh met God. Door het geloof bouwde Noach een ark. Door het geloof verliet Abraham zijn vaderland en offerde hij Izak. Zo gaat het verder door het hele Oude Testament heen.

HEBREEËN 11:4-17

De schrijver van Hebreeën vertelt ons in hoofdstuk 11 dat al deze mensen uit het Oude Testament God gehoorzaamden en vanwege hun geloof rechtvaardig waren in Gods ogen. Behoud in de zin van rechtvaardiging door geloof is dus geen nieuw verschijnsel dat met de komst van Jezus ontstond. Er was in Israël altijd een gelovig overblijfsel dat door zijn geloof gerechtvaardigd zou worden.

Maar er zijn aspecten van het christelijke behoud die inhouden dat je opnieuw geboren wordt, dat de Heilige Geest in je woont en dat je God innerlijk kent. Abraham daarentegen heeft God in misschien wel honderd jaar waarin hij met God wandelde, ongeveer twaalf keer aan hem zien verschijnen. Abraham was een vriend van God. Maar voor zover wij weten, heeft hij God tijdens een lang leven toch maar betrekkelijk

weinig keren ontmoet. Wij hebben God echter in ons wonen. Dit is beslist een groter voorrecht in het Nieuwe Testament. Het behoud in Christus is groter dan de aspecten van het behoud die mensen vóór Christus konden ervaren.

Misschien beschouwde God Cornelius, omdat zijn hart zo was als het was, op dezelfde manier als Hij iedere Jood uit het gelovige overblijfsel zou hebben beschouwd. Maar hij was niet besneden. God heeft de besnijdenis nooit werkelijk als voorwaarde voor behoud gesteld. Hij eiste de besnijdenis om tot de familie van Abraham te behoren, maar mensen als Noach zijn nooit besneden. Voor zover wij weten, waren Henoch en Abel evenmin besneden, en zij werden door geloof behouden.

19

Besnijdenis van het hart

Laat me je vertellen wat Paulus zei over heidenen en de besnijdenis. Als je kijkt naar Romeinen hoofdstuk 2, vers 25, zei Paulus:

Want de besnijdenis heeft wel nut als u de wet houdt, maar als u een overtreder van de wet bent, is uw besneden zijn tot onbesneden zijn geworden.

ROMEINEN 2:25

Nu vers 26:

Als dan een onbesnedene de verordeningen van de wet in acht neemt, zal zijn onbesneden zijn dan niet tot besnijdenis gerekend worden?

ROMEINEN 2:26

Hij zegt dat dit inderdaad zo zal zijn. Als een onbesneden man het rechtvaardige leven leidt dat God van de Joden vroeg, maar hij niet besneden is, zal hij wat God betreft als besneden worden beschouwd.

Natuurlijk zegt hij aan het einde van dit hoofdstuk, in vers 28:

Want niet h^íj is Jood die het in het openbaar is, en niet d^{át} is besnijdenis die in het openbaar in het vlees plaatsvindt, maar h^íj is Jood die het in het verborgene is, en d^{át} is besnijdenis, die van het hart is, naar de geest, niet naar de letter. Zijn lof is niet uit mensen maar uit God.

ROMEINEN 2:28-29

Paulus zegt dus: wie kan zeggen dat het God, als het gaat om hun hart, iets uitmaakt of heidenen, die onbesneden zijn, wel of niet besneden zijn? Als hun hart besneden is, dan is lichamelijke besnijdenis niet verplicht. En daarom denk ik dat we zouden kunnen stellen dat Cornelius, wat Gods beoordeling van een mens betreft, al in een toestand verkeerde die vergelijkbaar was met die van een trouwe Jood vóór de komst van Christus. Hij vreesde God. Hij deed wat hij wist dat hij moest doen om God te dienen.

En dus zegt Petrus dat je geen Jood hoeft te zijn om voor God aanvaardbaar te zijn. Mensen uit ieder volk die God vrezen en doen wat juist is, zijn voor Hem aanvaardbaar.

20

Petrus' aanpak van evangelisatie

Toen ik als kind in de baptistengemeente leerde evangeliseren, en ook in evangelische kringen buiten de baptistengemeente, waar ik lange tijd deel van heb uitgemaakt, las ik boeken over evangelisatie. Ik volgde evangelisatiecursussen voor een Billy Graham-campagne, omdat ik op mijn vijftiende nazorgmedewerker was bij een Billy Graham-campagne in Anaheim en die cursussen moest volgen. Wie ik ook las of hoorde, mij werd altijd verteld dat je bij evangelisatie de mensen eerst moet laten weten dat ze zondaars zijn. Ze zullen het medicijn niet willen als ze niet denken dat ze ziek zijn. Ze zullen niet geïnteresseerd zijn in behoud door genade, tenzij ze weten dat ze zonder Christus verdoemd zijn.

En dus is de vaste evangelisatiemethode van evangelischen natuurlijk vaak geweest dat je eerst de Romeinenweg moet doorlopen. Je begint in Romeinen 3:23 — of is het vers 26?

Want allen hebben gezondigd en missen de heerlijkheid van God,

ROMEINEN 3:23

En dan Romeinen 6:23:

Want het loon van de zonde is de dood, maar de genadegave van God is eeuwig leven, door Jezus Christus, onze Heere.

ROMEINEN 6:23

En uiteindelijk:

Daarom zal uit werken van de wet geen vlees voor Hem gerechtvaardigd worden. Door de wet is immers kennis van zonde.

ROMEINEN 3:20

Dus staat er in Romeinen 10:9:

Als u met uw mond de Heere Jezus belijdt en met uw hart gelooft dat God Hem uit de doden heeft opgewekt, zult u zalig worden.

ROMEINEN 10:9

Je doorloopt het hele proces. Dit is een soort evangelisatie volgens een vaste formule, maar het begint altijd met:

Iedereen heeft gezondigd.

Nu hebben allen gezondigd, maar het is interessant dat Petrus... Ik las dit een aantal jaren geleden en dacht: 'Petrus, jij weet niet hoe je moet evangeliseren. Je gaat niet het huis van een zondaar binnen om te zeggen: "Je bent aanvaardbaar voor God." Nee, het eerste wat ze moeten weten, is dat ze niet aanvaardbaar zijn voor God, dat ze naar de hel gaan zolang ze Jezus niet kennen.'

Petrus kwam er eigenlijk nooit aan toe dat te zeggen. Hij begint door te zeggen: 'Je vreest God. Je probeert God te behagen. Je bent geen Jood, je bent een heiden. Je bent onbesneden, maar je hoeft geen Jood te zijn om voor God aanvaardbaar te zijn. Mensen uit ieder volk die dit doen, worden aanvaard.' Tenminste, als hun hart oprecht is, aanvaardt Hij wat ze doen. Dat betekent niet dat ze op die manier hun behoud verdienen. Niemand verdient behoud.

21

Jezus is de Heer van allen

Dan zegt hij in vers 36:

Dit is het woord dat Hij gezonden heeft tot de Israëlieten, waardoor Hij vrede verkondigt door Jezus Christus; Deze is de Heere van allen.

HANDELINGEN 10:36

Misschien is het invoegen van 'Hij is de Heer van iedereen' hier een manier om te zeggen: 'Niet alleen van de Joden.' Petrus begrijpt dit nu beter dan ooit. Hij is niet alleen de Heere van Israël, Hij is de Heere van de heidenen. Daarom evangeliseert Petrus hen.

U weet wat er gebeurd is in heel Judea, wat begon in Galilea na de doop die Johannes gepredikt heeft:

HANDELINGEN 10:37

Nu suggereert ‘het woord dat jullie kennen’ dat Petrus ervan uitgaat dat de familie van Cornelius iets over Jezus heeft gehoord. Ze kennen het Evangelie niet, maar ze hebben over Hem gehoord. Hij had tenslotte nog maar enkele jaren daarvoor nogal wat opzien gebaard in die streek. Jezus stond in heel Galilea en Judea, en zelfs in Samaria, bekend als iemand die wonderen deed en predikte. Natuurlijk waren er veel rondtrekkende predikers en dergelijke, en misschien hadden sommigen van hen de reputatie dat er wonderen gebeurden. Niet iedereen zou daar zoveel aandacht aan besteden, maar Petrus gaat ervan uit dat ze over Jezus hebben gehoord.

Hij zegt:

Jullie kennen die boodschap, die in heel Judea bekend werd gemaakt en vanuit Galilea werd verspreid, na de doop waarover Johannes predikte.

Hij gaat ervan uit dat Cornelius ook weet wie Johannes was, Johannes de Doper.

Er staat:

hoe God Jezus van Nazareth gezalfd heeft met de Heilige Geest en met kracht en hoe Hij het land doorgegaan is, terwijl Hij goeddeed en allen die door de duivel overweldigd waren, genas, want God was met Hem.

HANDELINGEN 10:38

Nu genas Hij allen die door de duivel onderdrukt werden. Verwijst Petrus hier naar ziekte of naar demonische bezetenheid? Hij zegt het niet. Hij gebruikt het woord ‘genas’, wat veel mensen ertoe heeft gebracht te denken dat hij het over ziekte heeft. Daarom zouden zij zeggen dat Petrus ons vertelt dat ziekte onderdrukking door de duivel is, en niet alleen maar een lichamelijk probleem. Het is demonisch. Jezus genas mensen, en daarmee genas Hij hen van de onderdrukking door de duivel.

Aan de andere kant worden exorcismen ook genezingen genoemd. In Mattheüs 12 bijvoorbeeld dreef Jezus een demon uit een man die niet kon spreken en blind was. Daar staat dat Hij hem genas door de demonen uit te drijven. Hij zou dus naar exorcismen kunnen verwijzen. Het maakt eigenlijk niet uit. Het punt is dat de

bediening van Jezus het werk van de duivel zeer doeltreffend tegenging. Daarmee liet Hij zien dat Hij Gods Gezondene was om mensen te bevrijden van wat satan had gedaan om hun kwaad te berokkenen.

22

Opstanding, geloof en de Heilige Geest

En hij zegt:

Deze heeft God opgewekt op de derde dag en Hij heeft gegeven dat Hij zou verschijnen, niet aan heel het volk, maar aan de getuigen die door God tevoren verkozen waren, aan ons namelijk, die met Hem gegeten en gedronken hebben, nadat Hij uit de doden opgestaan was.

HANDELINGEN 10:40-41

Daarmee bedoelt hij het volk Israël.

Van Hem getuigen al de profeten dat ieder die in Hem gelooft, vergeving van zonden ontvangen zal door Zijn Naam.

HANDELINGEN 10:43

Rechtvaardiging door geloof komt dus in elk geval in deze preek voor. Als je in Hem gelooft, zul je vergeving van zonden ontvangen. Petrus kwam niet verder. Hij was eigenlijk van plan meer te zeggen. Hoe weten we dat? Omdat hij hiervan verslag doet in hoofdstuk 11. Hij vertelt de mensen in Jeruzalem over deze gebeurtenis en zegt in vers 15:

En toen ik begon te spreken, viel de Heilige Geest op hen, evenals op ons in het begin.

HANDELINGEN 11:15

Eigenlijk had hij al heel wat gezegd voordat de Heilige Geest op hen viel, maar blijkbaar was hij van plan nog veel meer te zeggen. Hij dacht dat hij nog maar net aan zijn preek was begonnen. Toen hij begon te spreken, viel de Heilige Geest op hen. We weten hoeveel hij heeft gezegd, en dan lezen we in vers 44 dat de Heilige Geest op hen viel:

Terwijl Petrus deze woorden nog sprak, viel de Heilige Geest op allen die het Woord hoorden.

HANDELINGEN 10:44

Daarmee worden Cornelius en de mensen die hij had bijeengeroepen bedoeld. De zes mannen die met Petrus uit Joppe waren meegekomen, waren de Joodse getuigen van wat er gebeurde.

En de gelovigen die van de besnijdenis waren, zovelen als er met Petrus waren meegekomen, waren buiten zichzelf dat de gave van de Heilige Geest ook op de heidenen uitgestort werd, want zij hoorden hen spreken in vreemde talen en God grootmaken. Toen antwoordde Petrus:

HANDELINGEN 10:45-46

Toen antwoordde Petrus:

Kan iemand soms het water weren, zodat deze mensen, die evenals wij de Heilige Geest ontvangen hebben, niet gedoopt zouden worden?

HANDELINGEN 10:47

En hij gebod dat zij in de Naam van de Heere gedoopt zouden worden. Toen vroegen ze hem nog een paar dagen te blijven.

Dit was zo radicaal dat God Petrus boven elke twijfel moest laten zien dat het in orde was dat heidenen behouden werden. Afgezien van de dag van Pinksteren is dit in het boek Handelingen het enige opgetekende geval waarin mensen zonder handoplegging met de Geest vervuld werden. Ik zeg niet dat er in de eerste eeuw geen andere gevallen waren. Ik zeg alleen dat we, wat het verslag betreft, vijf opgetekende gevallen hebben waarin mensen met de Geest gedoopt werden. In drie daarvan gebeurde dat door handoplegging. Eén daarvan was Pinksteren, wat een uniek geval was. Dit is het enige andere geval waarin geen handoplegging plaatsvond.

23

Pinksteren en doop voor de heidenen

Waarom zou dat zo zijn? Ik denk niet dat Petrus er erg snel toe bereid zou zijn geweest hun de handen op te leggen. Het zijn heidenen. Ze zijn onrein. Er was hem zojuist gezegd dat hij hen niet onrein mocht noemen, maar hij moet hier nog steeds aan wennen. Dus legt God Zijn handen op hen. God laat Petrus zien: ‘Ik aanvaard deze mensen.’ Hij stort Zijn Geest over hen uit.

Toen Petrus hierover in hoofdstuk 11 verantwoording aflegde, zei hij dat Hij hun de Geest op dezelfde manier gaf als Hij die aan ons met Pinksteren gaf. Dit is Pinksteren voor de heidenen. Ze hoorden hen in talen spreken. Petrus en de andere Joodse christenen die bij hem waren, stonden er versteld van dat heidenen werkelijk de Geest van God konden hebben. Daarom zei Petrus: ‘Wie zou hun het water kunnen onthouden?’

Het is interessant dat sommige mensen zeggen dat je pas behouden bent wanneer je gedoopt bent. Deze mensen waren duidelijk behouden, en ze waren niet met water gedoopt. Aan de andere kant zeggen sommige mensen dat de waterdoop niet erg belangrijk is, zolang je maar behouden bent. Maar het eerste wat Petrus zei, was: ‘Laat deze mensen dopen.’ Mensen lijken in hun dwalingen tot uitersten te neigen. De ene dwaling is te zeggen dat niemand behouden kan worden tenzij hij gedoopt is. Deze mensen waren behouden en ze waren ongedoopt. De andere dwaling is te zeggen dat de doop niet erg belangrijk is. Petrus zei: ‘Ze zijn behouden. Doop hen.’ Hij gebod dat ze meteen gedoopt zouden worden.

Deze daad, het dopen van hen, betekende hun formele opname in de gemeenschap van de heiligen, die tot dan toe volledig Joods was geweest. Er waren honderdduizenden christenen geweest, allemaal Joods. Dit was de eerste keer dat Petrus zelfs maar op het idee kwam mensen die geen Joden en geen proselieten waren, door de doop in de gemeente, in het lichaam van Christus, op te nemen.

Het verhaal wordt hier nog een keer verteld. We hebben het verhaal over de engel die naar Cornelius kwam twee keer gehoord: eerst in het verslag van Lukas en daarna toen Cornelius zelf verslag deed. In hoofdstuk 11 zullen we het hele verhaal opnieuw tot in detail horen. Dan hoeven we niet overal commentaar op te geven, maar dit verhaal is duidelijk belangrijk voor Lukas, aangezien hij het hele verhaal twee keer vertelt. Dat lijkt enigszins overbodig, maar Lukas wil niet dat dit ons ontgaat. Dit is een belangrijk keerpunt met wereldwijde gevolgen.

Als dit, of iets wat ermee vergelijkbaar is, niet was gebeurd, zou de wereldwijde gemeente volledig Joods zijn. En ieder van ons die christen wilde worden, zou eerst Jood moeten worden. We zien dat dit zelfs tot en met hoofdstuk 15 omstreden bleef. De volgende keer behandelen we hoofdstuk 11.

Om verder te lezen

Alle bijbelteksten die in deze lezing aan bod komen, in de volgorde waarin ze gebruikt zijn.

- Mattheüs 16:19
- Handelingen 10:1
- Mattheüs 8:10
- Mattheüs 8:11-12
- Lukas 23:47
- Handelingen 10:2
- Handelingen 10:3-4
- Handelingen 10:5-6
- Handelingen 10:7-8
- Handelingen 10:14
- Handelingen 10:15

- Handelingen 10:16
- Mattheüs 4:3
- Ezechiël 4:14
- Ezechiël 4:15
- Mattheüs 16:22
- Johannes 13:8
- Johannes 13:9
- Johannes 13:10
- Mattheüs 26:35
- Mattheüs 26:72
- Lukas 22:19-20
- 1 Korinthe 11:24
- Mattheüs 15:11
- Markus 7:19
- Romeinen 14:14
- 2 Korinthe 6:14
- Deuteronomium 22:10
- Handelingen 10:17
- Handelingen 10:18-20
- Handelingen 10:21
- Handelingen 10:22
- Handelingen 10:23
- Handelingen 10:24
- Handelingen 10:25-26
- Openbaring 19:10
- Handelingen 10:28
- Handelingen 10:29
- Handelingen 10:30-33
- Handelingen 10:34-35
- Jeremia 31:33-34
- Hebreëën 11:4-17
- Romeinen 2:25
- Romeinen 2:26
- Romeinen 2:28-29

- Romeinen 3:23
- Romeinen 6:23
- Romeinen 3:20
- Romeinen 10:9
- Handelingen 10:36
- Handelingen 10:37
- Handelingen 10:38
- Handelingen 10:40-41
- Handelingen 10:43
- Handelingen 11:15
- Handelingen 10:44
- Handelingen 10:45-46
- Handelingen 10:47

Lezing © Steve Gregg / The Narrow Path. Nederlandse vertaling © 2026 Vers voor Vers. De bijbeltekst in deze uitgave is ontleend aan de Bijbel in de Herziene Statenvertaling, © 2010/2016 Stichting HSV.